

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 27. septembar 2024. godine
Br. Ref.: AGJ 2550/24

PRESUDA

u

slučaju br. KI49/23

Podnosilac

Shaban Dulahu i drugi

**Ocena ustavnosti presude [ARJ-UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda od
20. oktobra 2022. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Shaban Dulahu, Suzana Gusija, Mustafë Zhinipotoku i Tasim Vehapi iz Prištine (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupaju Durim Osmani i Feim Alaj, advokati iz Advokatskog društva "K.A.M & PARTNERS LLC" iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju ustavnost presude [ARJ-UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda od 20. oktobra 2022. godine.
3. Podnosioci zahteva su osporenu odluku primili 14. novembra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude [ARJ-UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda, kojom su navodno podnosiocima zahteva povređena osnovna prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113 (1) i (7) [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018, nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 24. februara 2023. godine, podnosioci su podneli svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 2. marta 2023. godine, podnosioci zahteva su obavešteni o registraciji zahteva, a kopija zahteva poslata Vrhovnom sudu.
9. Dana 7. marta 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [GJR. br. KI49/23] imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Enver Peci (članovi).
10. Dana 22. maja 2023. godine, Sud je tražio od zastupnika podnosilaca zahteva da dostavi kopiju zahteva za vanredno preispitivanje sudske odluke koji je podnet Vrhovnom sudu.
11. Dana 7. jula 2023. godine, zastupnik podnosilaca zahteva je dostavio gore navedeni dokument.
12. Dana 11. marta 2024. godine, sudija Jeton Bytyqi je položio zakletvu pred predsednicom Republike Kosovo čime je otpočeo svoj mandat u Sudu.

13. Sudija Remzije Istrefi-Peci nije učestvovala u procesu razmatranja i odlučivanja o ovom slučaju na osnovu odluke [Br. ref.: KK546/24] od 5. septembra 2024. godine, kojom je usvojen njen zahtev za izuzeće iz procesa razmatranja i odlučivanja u vezi sa zahtevom KI49/23.
14. Dana 11. septembra 2024. godine, Sud je jednoglasno odlučio: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede stava 1. člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa stavom 1. člana 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP; (iii) da proglasi ništavom presudu [ARJ-UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda od 20. oktobra 2022. godine; i (iv) da vrati predmet Vrhovnom sudu na ponovno odlučivanje u skladu sa presudom ovog Suda.

Pregled činjenica

Postupci koje je vodio podnosilac zahteva Shaban Dulahu u vezi sa osporavanjem Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave UP-a i Pravilnika o ličnim dohocima na UP-u

15. Dana 2. decembra 2011. godine, Nezavisni nadzorni odbor civilne službe Kosova (u daljem tekstu: NNOK) je odlukom [02/262/2011] odbio, kao neosnovanu, žalbu br. 2429/11 od 10.11.2011. godine, koju je podneo podnosilac zahteva Shaban Dulahu, u pravnoj stvari za izmenu i dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave Univerziteta modela sistematizacije za fakultete, kao i Pravilnika o ličnim dohocima na Univerzitetu u Prištini.
16. NNOK je obrazložio: **(i)** da je Veće NNOK-a koje je nadležno za razmatranje ovog pitanja, na osnovu člana 12. stav 12.1 Zakona br. 03/L-192 o NNOK-u, održalo zatvorenu sednicu za većanje i glasanje i analiziralo žalbene dokaze žalioaca i u tom slučaju nalazi da je žalba neosnovana; **(ii)** da poslodavac, Univerzitet u Prištini – Pravni fakultet, u odgovoru na žalbu br. 31793 od 29.11.2011. godine, navodi da pravilnici, koji su predmet žalbe, nisu usvojeni, a da su nacrti predloga u potpunosti izmenjeni nakon preispitivanja od strane Upravnog odbora Univerziteta u Prištini; **(iii)** da je u okviru izvršenih izmena radno mesto žalioaca izmenjeno i da je imenovan za “odgovorno lice za usluge postdiplomskih studija MA Dr. Pravilnik o ličnim dohocima je izmenjen, tačnije što se tiče radnog mesta žalioaca, predloženo je da plata bude veća od trenutne plate; **(iv)** da oba pravilnika još uvek nisu usvojena, niti odobrena od strane Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva finansija, tako da u konkretnom slučaju ne postoji osnov predmeta žalbe; **(v)** da je nakon analize i sistematizacije dokaza podnosioca zahteva Shabana Dulahua i poslodavca, na osnovu spisa predmeta i važećih pravnih akata, kao rezultat opšteg prosuđivanja, veće NNOK-a utvrdilo da je žalba neosnovana i odlučilo kao u izreci ove odluke.
17. Dana 23. decembra 2011. godine, podnosilac Shaban Dulahu je podneo tužbu Osnovnom sudu u Prištini-Odeljenje za upravne sporove, kojom je pokrenuo upravni spor protiv tuženog NNOK-a, a kojom je tražio da se tužbeni zahtev usvoji i da se odluka NNOK-a poništi kao nezakonita.
18. Dana 14. avgusta 2013. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za upravne sporove je presudom [A. br. 1519/11] odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva Shabana Dulahua, koji je podnet protiv odluke [02/262/2011] NNOK-a od 2. decembra 2011. godine.
19. Osnovni sud je obrazložio: **(i)** da je tuženi NNOK u žalbenom postupku odlukom br. 02/262/2011 od 02.12.2011. godine, odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva

Shabana Dulahua za izmenu i dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave Univerziteta i Pravilnika o ličnim dohocima na UP-u; **(ii)** da je sud, na osnovu činjenica utvrđenih u upravnom postupku, prihvatio nalaze tuženog NNOK-a (odgovor na tužbu od 24.01.2012. godine) da nema ovlašćenja da se meša u unutrašnje politike ili organizaciju institucije, jer su one nezavisne u unutrašnjoj organizaciji svojih pravilnika; **(iii)** da sud ocenjuje da je tuženi NNOK, u okviru funkcionalnih ovlašćenja koja su mu dodeljena zakonom, trebalo da u žalbenom postupku, u skladu sa odredbama člana 10. Zakona br. 03/L-192 o NNOK-u, prethodno razmotri činjenicu da li imamo važeći upravni akt protiv koga se može izjaviti žalba i da li je sproveden interni upravni postupak pre donošenja upravnog akta, budući da i sam tuženi u odgovoru na tužbu od 24.01.2012. godine, prihvata činjenicu da nema ovlašćenja da se meša u unutrašnje politike ili organizaciju nezavisne institucije; **(iv)** da je sud, pošto je podnosilac zahteva Shaban Dulahu tužbom pokrenuo ovaj upravni spor, razmotrio ovu upravnu stvar u skladu sa zakonskim odredbama člana 13. Zakona o upravnim sporovima iz razloga što u ovom slučaju osporena odluka NNOK-a predstavlja konačnu odluku donetu u upravnom postupku; **(v)** da iz spisa predmeta i odgovora na žalbu prvostepenog upravnog organa, Univerziteta u Prištini od 29.11.2011. godine, sud ocenjuje da su interni propisi koje osporava podnosilac zahteva Shaban Dulahu bili u procesu izrade nacрта i da su isti pretrpeli izmene nakon preispitivanja od strane Upravnog odbora Univerziteta u Prištini; **(vi)** da sud ocenjuje da ovaj upravni organ nije doneo nijedan upravni akt protiv koga se može izjaviti žalba u redovnom upravnom postupku, jer upravni akt mora da sadrži informacije predviđene zakonskom odredbom člana 84. stav 2. Zakona br. 02/L-28 o upravnom postupku; **(vii)** da je povodom navoda podnosioca zahteva Shabana Dulahua, sud utvrdio da u ovom upravnom sporu, oni nemaju uticaja na donošenje drugačije odluke, budući da je izvedenim dokazima i s obzirom na navedene zakonske odredbe, utvrđeno da se ne mogu prihvatiti navodi podnosioca zahteva da se izmene interni propisi određene nezavisne institucije.

20. Podnosilac zahteva, Shaban Dulahu je izjavio žalbu Apelacionom sudu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i bitnih povreda odredaba upravnog postupka i Zakona o upravnim sporovima, sa predlogom da se presuda prvostepenog suda i odluka NNOK-a ponište.
21. Dana 10. januara 2014. godine, Apelacioni sud je presudom [A. A. br. 314/2013] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva Shabana Dulahua, te potvrdio presudu [A. br. 1519/11] Osnovnog suda u Prištini-Odeljenje za upravne sporove od 14. avgusta 2013. godine.
22. Apelacioni sud je obrazložio: **(i)** da je veće Apelacionog suda, polazeći od ovakvog stanja stvari i prilikom ispitivanja prvostepene presude na osnovu žalbe podnosioca zahteva Shabana Dulahua i po službenoj dužnosti, potvrdilo istu u celosti kao pravilnu i utemeljenu na dokazima i zakonu; **(ii)** da pobijana presuda nije zahvaćena bitnim povredama odredaba Zakona o upravnom sporu, na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti na osnovu člana 63. ZUS-a u vezi sa članom 194. ZPP-a; **(iii)** da nadležni sudovi u upravnim sporovima ocenjuju zakonitost konačnih upravnih akata koji su predmet razmatranja na osnovu tužbe u smislu članova 9. i 44. ZUS-a; **(iv)** da veće Apelacionog suda nalazi da je u ovoj upravno-pravnoj stvari u upravnom postupku i u sudskom postupku pred prvostepenim sudom pravilno utvrđeno činjenično stanje, da nije došlo do povrede prava i da je pravilno primenjeno materijalno pravo; **(v)** da navodima u tužbenom zahtevu protiv odluke NNOK-a i u žalbi protiv prvostepenog suda nije dokazano da su osporenim pravilnicima povređeni njegovi lični interesi i prava, kako naglašava podnosilac zahteva Shaban Dulahu, prilikom nazivanja njegovog položaja-radnog mesta i da je oštećen u pogledu ličnih primanja, te da su kao takvi žalbeni navodi neosnovani i bez uticaja na donošenje drugačije odluke u ovoj upravno-pravnoj stvari; **(vi)** da iako prema članu 56. ZUP-a, teret dokazivanja navodnih

činjenica pada na zainteresovane stranke u upravnom postupku, te uprkos obavezi organa da dostave dokaze koji su dostupni strankama, podnosilac zahteva Shaban Dulahu nije uz svoje podneske priložio dokaze o svojim žalbenim navodima.

Postupci koje su vodili svi podnosioci zahteva u vezi sa naknadom za prekovremeni rad

23. Dana 31. marta 2014. godine, podnosioci zahteva su podneli tužbu protiv UP-a, kojom su tražili da isti, na ime naknade zarade za prekovremeni rad i rad u komisijama, počev od 2006. godine pa do 01.10.2012. godine, isplati podnosiocima zahteva ukupan iznos od 30.962,00 evra, iznos od 7.136 evra na ime poreza od 20% na dodatni rad koji treba da se uplati Poreskoj upravi Kosova i iznos od 4.173,25 evra na ime penzijskog doprinosa, koji treba da se uplati Kosovskom penzijskom štednom fondu.
24. Dana 30. aprila 2014. godine, Osnovni sud u Prištini-Opšte odeljenje (u daljem tekstu: Osnovni sud) je presudom [1309/11] odlučio sledeće: **USVAJA SE** tužbeni zahtev podnosioca zahteva, **OBAVEZUJE SE** tuženi, Univerzitet u Prištini "Hasan Prishtina", da podnosiocima zahteva, na ime naknade plata za prekovremeni rad i rad u komisijama, počev od 2006. godine pa do 01.10.2012. godine, isplati ukupan iznos od 30.962,00 evra, iznos od 7.136 evra na ime poreza od 20% na dodatni rad koji se mora uplatiti Poreskoj upravi Kosova i iznos od 4.173,25 evra na ime penzijskog doprinosa, koji se mora uplatiti Kosovskom penzijskom štednom fondu, i **OBAVEZUJE SE** tuženi da u roku od 15 dana od dana prijema presude, nadoknadi podnosiocima zahteva troškove postupka u iznosu od 1.155 evra.
25. Osnovni sud je obrazložio: **(i)** da je sud, nakon savesnog i pažljivog razmatranja svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, ocenio da je tužbeni zahtev podnosioca zahteva osnovan, pa je stoga i odlučio kao u izreci ove presude; **(ii)** da je iz razmotrenih dokaza i izjava parničara, proizašlo da nije sporna činjenica da su podnosioci zahteva u periodu opisanom kao u ugovorima bili u radnom odnosu kod tuženog, i to: podnosilac zahteva Shaban Dulahu na radnom mestu viši službenik za master i doktorat; podnosilac zahteva Mustafë Zhinipotoku-viši službenik za postdiplomske usluge; podnosilac zahteva Tasim Vehapi-službenik za studentske usluge za master studije i podnositeljka zahteva Suzana Gusija-službenica za usluge za master studije; **(iii)** da nije sporno da po Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji uprave Pravnog fakulteta i sistematizaciji radnih mesta (oktobar 2008. godine), između ostalog, viši službenici za master i doktorske studije na Pravnom fakultetu imaju kao kriterijum 250 studenata po jednom službeniku; **(iv)** da sud podseća da je internim pravilnikom Pravnog fakulteta utvrđen rad odgovornih službenika sa 250 studenata, dok je broj studenata za svakog podnosioca zahteva bio oko tri puta veći – što nije osporeno od strane tuženog; **(v)** da je sud iz tog razloga, a na osnovu ovakve situacije, smatrao da efikasno upravljanje i obavljanje poslova nije moglo biti realizovano u redovnom radnom vremenu i da su kao rezultat toga podnosioci morali da rade van redovnog radnog vremena utvrđenog ugovorom o radu; **(vi)** da je pored toga, podnosiocima zahteva pravo na naknadu za dodatni rad priznato i odlukom Upravnog odbora tuženog; **(vii)** da su vremensko trajanje rada koji su podnosioci zahteva radili prekovremeno i obavljali dopunske poslove, posebno opisani od strane ovlašćenog sudskog veštaka, ekspertizom sastavljenom 20.11.2012. godine; **(viii)** da je prema nalazima veštaka, bruto novčani iznos za naknadu podnosiocima zahteva za prekoračenje radne norme u spornom periodu, zajedno sa kamatom obračunatom do sastavljanja ekspertize, procenjen na sledeći način: za podnosioca Shabana Dulahu na 7.546 (sedam hiljada petsto četrdeset šest) evra, za podnosioca Mustafë Zhinipotoku na 10.052 (deset hiljada pedeset dva) evra, za podnositeljku Suzanu Gusija na 6.854 (šest hiljada osamsto pedeset četiri) evra i za podnosioca Tasima Vehapija na 7.158 (sedam hiljada sto pedeset osam) evra; **(ix)** da je veštak konstatovao da zbog preopterećenosti poslom, podnosioci zahteva nisu mogli da završe posao u redovnom radnom vremenu od 40 radnih sati nedeljno, niti sa

40 dodatnih sati mesečno, međutim, uprkos ovoj konstataciji, veštak je svoju procenu naknade visine novčanog iznosa za dopunski rad zasnovao na ugovoru o radu podnosioca i na internom Pravilniku tuženog; **(x)** da je sud našao da je gore pomenuta finansijska ekspertiza urađena profesionalno i zasnovano na dokazanim činjenicama, pa je, poklonivši joj veru u potpunosti, odobrio visinu naknade za dopunski rad podnosioca u iznosu koji je utvrdio veštak; **(xi)** takođe, da je sud odluku o usvajanju tužbenog zahteva kao osnovanog, zasnovao na odredbama članova 23. i 56. Zakona o radu.

26. Dana 4. juna 2014. godine, tuženi UP je uložio žalbu Apelacionom sudu, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se ožalbena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.
27. Dana 31. oktobra 2016. godine, Apelacioni sud je rešenjem [CA. br. 2736/2014] ukinuo presudu [C. br. 1309/2011] Osnovnog suda od 30. aprila 2014. godine i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje.
28. Apelacioni sud je obrazložio: **(i)** da iz spisa predmeta proizilazi: da je prvostepeni sud doneo ožalbenu presudu uz bitne povrede odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 2. k) ZPP-a, jer tuženog nije zastupalo ovlašćeno lice sa pravom da preduzima sve procesne radnje, već mu je dato ovlašćenje u svojstvu posmatrača, a sa pravne tačke gledišta takva forma punomoćja nije priznata, da ovlašćenje zastupnika tuženog u ovom slučaju mora proisticati iz Statuta univerziteta ili od dolaziti od nadležnog lica, a na osnovu kojeg se može dati ovlašćenje za zastupanje; **(ii)** da je drugostepeni sud dužan da u smislu člana 194. ZPP-a, pazi na povrede postupka po službenoj dužnosti, te da se u slučaju prisustva takve povrede, žalbena presuda, u smislu člana 198. stav 2. ZPP-a, mora ukinuti i predmet vratiti prvostepenom sudu na ponovno suđenje; **(iii)** da prvostepeni sud nije pravilno i potpuno utvrdio sporne činjenice da li su podnosioci zahteva zasnovali radni odnos kod tuženog UP-a tokom vremenskog perioda opisanog u tužbenom zahtevu, budući da iz spisa predmeta postoje dokazi **a)** da podnosilac Shaban Dulahu ima ugovor o radu od 01.04.2010. do 01.04.2013. godine; **b)** da podnosilac Mustafë Zhinipotoku ima ugovor o radu od 01.10.2009. do 01.10.2012. godine; **c)** da podnosilac Tasim Vehapi ima ugovor o radu od 09.08.2011. do 09.08.2014. godine; i **d)** da podnositeljka Suzana Gusija ima ugovor o radu od 01.10.2010. do 01.10.2013. godine (kopije ugovora u spisu predmeta); **(iv)** dok ne postoje dokazi-ugovori da su oni zasnovali radni odnos sa tuženim UP-om od 2006. godine; **(v)** takođe, da u spisima predmeta ne postoje dokazi o prekovremenom radu, a da tuženi UP ima tačne podatke o prekovremenom radu koji je svaki podnosilac zahteva obavljao kod tuženog UP-a; **(vi)** da u spisima predmeta nema dokaza da je veštak koji je dao svoje mišljenje i nalaz u pisanoj formi pozvan na ročište za glavnu raspravu u predmetu, već samo konstatacija da je ekspertiza pročitana od strane sudskog veštaka A.B.; **(vii)** da je ovakvim oblikom pribavljanja mišljenja veštaka, u ovom slučaju povređeno načelo kontradiktornosti, zbog toga što ni stranke, odnosno njihovi zastupnici, niti sud, nisu imali mogućnost da postavljaju pitanja veštaku u okolnostima njegovih nalaza koji su izloženi u pisanoj formi; **(viii)** da takvo pravo proizilazi iz zakonske odredbe člana 4. ZPP-a; **(ix)** takođe, da je u ovom slučaju povređeno i načelo neposrednog raspravljanja stvari na ročištu za glavnu raspravu, na kojem se dokazi izvode neposredno pred sudom, što podrazumeva i ispitivanje dotičnog veštaka; **(x)** da je prvostepeni sud dužan da u ponovljenom suđenju otkloni sve navedene povrede postupka, da pravilno i potpuno utvrdi činjenično stanje i pravilno primeni materijalno pravo; **(xi)** da je posebno dužan da proveriti tačnu evidenciju nadležnog službenika za poslove za koje podnosioci zahteva tvrde da su ih obavljali prekovremeno, u vremenskom roku navedenom u tužbenom zahtevu, da pozove nadležnog veštaka da svoj nalaz i mišljenje da u pisanoj formi i na osnovu pouzdanih relevantnih činjenica i

dokaza, a da se zatim isti pozove na ročište kako bi bio na raspolaganju strankama i sudu da bude saslušan u svojstvu veštaka; **(xii)** da tuženika UP zastupa nadležno lice čije ovlašćenje proizilazi iz Statuta univerziteta ili drugog normativnog akta ili od lica nadležnog za ovlašćivanje odgovarajućeg zastupnika.

29. Dana 23. februara 2018. godine, Osnovni sud u Prištini-Opšte odeljenje-Građanski odsek je rešenjem [C. br. 2611/16] odlučio: **(i)** Osnovni sud u Prištini-Građansko odeljenje OGLAŠAVA SE stvarno nenadležnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari; **(ii)** nakon pravosnažnosti ovog rešenja, predmet će se dostaviti Odeljenju za upravne sporove Osnovnog suda u Prištini.
30. Osnovni sud je obrazložio: *“Sud je nakon prijema dopunskih spisa predmeta, ocene svih spisa predmeta i izjašnjavanja parničara na pripremnom ročištu od 23.02.2018. godine, a u skladu sa članom 19. Zakona o parničnom postupku Kosova, koji predviđa: Svaki sud se tokom celokupnog prvostepenog postupka brine po službenoj dužnosti o svojoj predmetnoj nadležnosti, u vezi sa Zakonom br. 03/L-149 o civilnoj službi Republike Kosovo, članovima 3. i 4. zakona, u pogledu stvarne nadležnosti, našao da su tužioci bili i jesu karijerni civilni službenici, što se dokazuje ugovorima zaključenim na osnovu člana 3.1 (c) i tačke 3.3 Pravilnika o civilnoj službi Kosova i akata o imenovanju tužilaca na osnovu Zakona br. 03/L-149 o civilnoj službi Republike Kosovo, kao i na osnovu odluke Nezavisnog nadzornog odbora za civilnu službu Kosova br. 02262/2011 od 02.12.2011. godine-dela ovog predmeta, gde se u obrazloženju ove odluke prvom rečenicom utvrđuje da je podnosilac žalbe Shaban Dulahu, sada tužilac, u svojstvu civilnog službenika na radnom mestu višeg službenika za postdiplomske studije na Pravnom fakultetu u Prištini”.*
31. Dana 30. aprila 2020. godine, Apelacioni sud je rešenjem [Ac. br. 2447/18] odlučio: **ODBIJA SE** kao neosnovana žalba podnosioca zahteva, a rešenje [C. br. 2611/16] Osnovnog suda u Prištini-Opšte odeljenje od 23. februara 2018. godine, **POTVRĐUJE**.
32. Apelacioni sud je obrazložio: **(i)** da Apelacioni sud, polazeći od ovakvog stanja stvari, ocenjuje da je pravni stav i zaključak prvostepenog suda pravilan i zakonit zbog toga što pobijano rešenje nije zahvaćeno bitnim povredama odredaba parničnog postupka iz člana 182. stav 2. tačka (b), (g),(j), (k) i (m) ZPP-a, na koje Apelacioni sud pazi po službenoj dužnosti u smislu odredbe člana 194. ZPP-a, a takođe nije zahvaćeno ni drugim povredama odredaba parničnog postupka koje je žalilac naveo u žalbi; **(ii)** da je pravna ocena prvostepenog suda pravilna iz razloga što sud tokom čitavog postupka pazi po službenoj dužnosti na stvarnu nadležnost za rešavanje sporne stvari; **(iii)** da je ova zakonska obaveza utvrđena odredbom člana 19. ZPP-a, dok je članom 14. Zakona o sudovima utvrđena stvarna nadležnost Odeljenja za upravne sporove Osnovnog suda u Prištini, odakle proizilazi da je ovo odeljenje nadležno da sudi i odlučuje u upravnim sporovima po tužbama protiv konačnih upravnih akata i o drugim pitanjima koja su utvrđena zakonom; **(iv)** da Apelacioni sud, prilikom ocene žalbenih navoda i pobijanog rešenja nalazi da je prvostepeni sud pravilno i zakonito ocenio svoju stvarnu nadležnost, kada je utvrdio da je u ovom sporu stvarno nadležno Odeljenje za upravne sporove Osnovnog suda u Prištini; **(v)** da su odredbama člana 4. Zakona o civilnoj službi Republike Kosovo utvrđene kategorije javnih službenika koji nisu deo civilne službe, odakle proizilazi da kategorija zaposlenih kao službenici studentske službe univerziteta-karijerni civilni službenici, nisu izuzeti iz kategorije civilnih službenika; **(vi)** da Apelacioni sud nalazi da je podnosilac zahteva zasnovao svoj radni odnos u skladu sa odredbama Zakona o civilnoj službi Republike Kosovo, što je potvrđeno i ugovorima o radu za podnosioca zahteva koji su dostavljeni kao dokaz u spisima predmeta.
33. Dana 6. jula 2021. godine, Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za upravne sporove je rešenjem [A. br. 1015/20] odlučio: *“ODBACUJE SE kao nedozvoljena tužba tužilaca*

Shaban Dulahu, Suzana Gusija, Teuta Zhinipotoku i Tasim Vehapi, protiv tuženih Univerziteta u Prištini i Nezavisnog nadzornog odbora za civilnu službu Kosova (NNOCSK), sa zahtevom da se poništi odluka br. 2/262/2011 od 02.12.2011. godine, pošto je ova pravna stvar presuđena pravosnažnom presudom”.

34. Osnovni sud je obrazložio: “*Tužioci Shaban Dulahu, Suzana Gusija, Teuta Zhinipotoku i Tasim Vehapi, podneli su, dana 29.12.2011. godine, tužbu ovom sudu, protiv tuženog Univerziteta u Prištini, kojom su tražili naknadu zarada na osnovu odluke. Podneskom od 06.07.2021. godine i na ročištu za glavnu raspravu preko zastupnika po punomoćju, tražili su da se poništi odluka tuženog NNOCSK-a, br. 2/262/2011 od 02.12.2011. godine. Tuženi NNOCSK je u odgovoru na tužbu od 01.07.2021. godine i na ročištu za glavnu raspravu, preko zastupnika po punomoćju, osporio tužbu tužilaca, sa predlogom da se ista odbaci, sa obrazloženjem da je o ovoj stvari odlučeno pravosnažnom presudom prvostepenog suda A. br. 1519/11 i Apelacionog suda Kosova AA. br. 314/13. Sud je razmotrio navode stranaka i dokaze u spisima predmeta i utvrdio da je o zakonitosti odluke koja se pobija ovom tužbom, odlučeno presudom ovog suda A. br. 1519/11 od 14.08.2013. godine i presudom Apelacionog suda Kosova AA. br. 314/13 od 10.01.2014. godine i da je presuda postala pravosnažna. Stoga, na osnovu činjenice da stvar koja je izneta tužbom predstavlja stvar koja je presuđena pravosnažnom presudom, shodno članu 166. tačka 2. i članu 391. tačka (d) ZPP-a, sud je odlučio kao u izreci ovog rešenja”.*
35. Podnosioci zahteva su izjavili žalbu Apelacionom sudu zbog povrede odredaba Zakona o upravnim sporovima, sa predlogom da se žalba usvoji, a ožalbena odluka preinači, tako što će se zahtev usvojiti u celosti ili predmet vratiti na ponovno odlučivanje.
36. Dana 26. jula 2022. godine, Apelacioni sud je rešenjem [AA. br. 976/2021] odlučio: **ODBIJA SE** kao neosnovana žalba podnosilaca zahteva, a rešenje [A. br. 1015/20] Osnovnog suda u Prištini-Odeljenje za upravne sporove od 6. jula 2022. godine, **POTVRĐUJE**.
37. Apelacioni sud je obrazložio: **(i)** da na osnovu ovih zakonskih odredbi (član 166.2 i član 391.1 d), veće ovog suda ocenjuje da je Osnovni sud u Prištini-Odeljenje za upravne sporove pravilno odbacio tužbu podnosilaca zahteva u ovoj upravno-pravnoj stvari, zbog toga što je ova pravna stvar presuđena pravosnažnom presudom (A. br. 1519/11 i A.A. br. 314/13); **(ii)** da shodno tome, veće ovog suda ocenjuje da u ovoj spornoj stvari nisu ispunjeni uslovi za pokretanje upravnog spora; **(iii)** da su podnosioci zahteva tvrdili da su kao rezultat odbacivanja njihove tužbe kao nedozvoljene povređene odredbe ZPP-a i član 34. ZUS-a jer im je uskraćeno pravo na sudsku zaštitu prava na naknadu za prekovremeni rad; **(iv)** da veće ovog suda nije usvojilo ove žalbene navode jer ocenjuje da su isti neosnovani i bez uticaja na drugačije rešavanje ove upravno-pravne stvari.
38. Dana 14. septembra 2022. godine, podnosioci su protiv rešenja Apelacionog suda podneli zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, kojim osporavaju zakonitost osporenog rešenja zbog povreda odredaba ZUP-a, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji zahtev, da pobijano rešenje Apelacionog suda poništi i da se usvoji tužbeni zahtev podnosioca zahteva.
39. U postupku pred Vrhovnim sudom, podnosioci zahteva su stavili naglasak na razliku između: (i) postupka koji je vodio podnosilac zahteva Shaban Dulahu u odnosu na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave UP-a i Pravilnik o ličnim dohocima u UP-u; i (ii) postupak koji su vodili svi podnosioci zahteva u odnosu na naknadu za prekovremeni rad.

40. U zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnosioci zahteva su naveli: *“Uvidom u sadržinu odluke A. br. 1519/11, vidi se da je tužilac u njoj bio samo Shaban Dulahu, a ne i ostali tužioci i da je u njoj odlučeno, citiram, ‘...u pravnoj stvari za izmenu i dopunu Pravilnika...’.* Dakle, ove činjenice dokazuju da predmet nije bio isti i da stranke nisu bile iste. Shodno tome, ne može se odbaciti kao presuđena tužba tužilaca jer zahtev nije bio isti. Na osnovu ovoga smatramo da je i drugostepeni sud pogrešno primenio član 166. stav 2. ZUS-a. I drugostepeni sud pogrešno primenjuje član 34. ZUS-a kada smatra da je stav prvostepenog suda o odbacivanju tužbe bio pravilan. Uopšte nije ocenjena činjenica da je odbacivanje predstavljalo uskraćivanje prava tužiocima na sudsku zaštitu za zahtev za naknadu za prekovremeni rad. Na ovaj način i drugi stepen pogrešno primenjuje član 2. ZUS-a, prema kojem je svrha zakona ta da se obezbedi zaštita prava i pravnih interesa fizičkih lica kojima su ova prava i interesi prekršeni individualnim odlukama ili postupanjem organa javne uprave. U konkretnom slučaju, tužioci su dokazali da je stranka sa interesom – UP, odlukom 207 od 24.01.2011. godine, odlučila da im isplati naknadu za prekovremeni rad. Pošto odluka nije izvršena od strane organa UP-a, tužioci su se pridržavali zakonskog postupka za naknadu koja je priznata odlukom. Oni su tako podneli zahtev UP-u, dana 08.06.2011. godine, zatim 07.07.2011. godine, a u izostanku odgovora, dana 13.09.2011. godine, izjavili su žalbu Upravnom odboru UP-a, činjenica da nije odlučeno po zahtevima tužilaca predstavlja povredu prava iz radnog odnosa, a na osnovu člana 2. ZUS-a, tužioci su morali da uživaju sudsku zaštitu. Nakon toga, tužioci podnose tužbu u parničnom postupku. Istovremeno je tužilac Shaban Dulahu, dana 10.11.2011. godine, jedini podneo i žalbu tuženom, ali sa predmetom razmatranja ‘izmena i dopuna Pravilnika’. Tuženi je neprimenivši pravilno odredbe ZUS-a utvrdio činjenice, a odlukom 2/262/2011 od 2.12.2011. godine, odbio žalbu tužioca Shabana Dulahua, citiram, za ‘izmenu i dopunu pravilnika’. Tužioci smatraju da je drugostepeni sud, time što je usvojio zaključke prvostepenog suda bez davanja konkretnog obrazloženja na žalbene navode, povredio odredbe ZUS-a. Tužioci se nadaju da će sud koji konačno odlučuje razmotriti ove navode i usvojiti zahtev, te doneti pravilnu odluku utemeljenu na zakonu”.
41. Dana 20. oktobra 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [ARJ-UZVP. br. 109/2022] odbio, kao neosnovan, zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke koji je podnet protiv rešenja [AA. br. 976/2021] Apelacionog suda od 26. jula 2022. godine.
42. Vrhovni sud je obrazložio sledeće: *“Iz spisa predmeta proizilazi da je osporenim rešenjem Apelacionog suda u Prištini AA. UZH. 976/2021 od 26.07.2022. godine, odbijena kao neosnovana žalba tužilaca Shahan Dulahu, Suzana Gusija, Teuta Zhinipotoku i Tasim Vehapi, podneta na rešenje Osnovnog suda u Prištini-Departmana za administrativna pitanja A.U. br. 1015/2021 od 06.07.2021. godine, kojim je odbačena kao nedozvoljena tužba tužilaca protiv tuženika NNOCSSK za poništenje odluke br. 2/262/2021 od 02.12.2021. godine jer je ovo pravno pitanje presuđeno pravosnažnom presudom. Odlučujući po zahtevu za vanredno preispitivanje, Vrhovni sud je nakon ispitivanja osporenog rešenja i nakon razmatranja navoda iz zahteva tužilaca našao da je drugostepeni sud pravilno postupio kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio prvostepeno rešenje. Pravni stav Apelacionog suda je u potpunosti prihvatit i ovaj Sud, s obzirom da osporeno rešenje nije zahvaćeno povredama na koje se tužioci pozivaju u svom zahtevu. Pravni stav Apelacionog suda u celosti prihvata i ovaj sud, iz razloga što osporeno rešenje nije zahvaćeno povredama koje se navode u zahtevu. Odredbom člana 166. stav 2, utvrđeno je da sud tokom celog postupka, po službenoj dužnosti pazi da možda nije suđeno o pitanju koje je pokrenuto tužbom i ako konstatuje da je postupak pokrenut zahtevom o kome postoji konačna odluka, tužba treba da se odbaci kao nedozvoljena. Shodno tome, u konkretnoj situaciji, ovaj sud utvrđuje da ova stvar*

predstavlja stvar koja je presuđena (*res iudicata*) od strane Osnovnog suda u Prištini i to presudom A. U. br. 1519/11 od 14.08.2013. godine, kada je odbijen tužbeni zahtev tužilaca, ali i presudom Apelacionog suda br. AA. UZH. 314/2013 od 10.01.2014. godine. Ovaj sud stoga ocenjuje da je drugostepeni sud pravilno postupio kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio prvostepeno rešenje. Polazeći od iznetog, Vrhovni sud Kosova smatra da su navodi tužilaca neosnovani i da nisu od uticaja na drugačije utvrđivanje činjeničnog stanja od onog koje je utvrdio drugostepeni sud. Osporena odluka drugostepenog suda je jasna i razumljiva. Pored toga, i materijalno pravo je pravilno primenjeno i nije povređen zakon na štetu tužilaca”.

Navodi podnosioca zahteva

43. Podnosioci zahteva navode da su im povređena osnovna prava zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava u vezi sa članom 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
44. Podnosioci zahteva navode: “U konkretnom slučaju, podneta tužba se odnosila na naknadu dodatnih zarada iz radnog odnosa od strane 4 tužilaca protiv Univerziteta u Prištini, koji nije organ uprave, već predstavlja pravno lice, s druge strane, tužbu koju je podnela stranka Shaban Dulahu, u upravnom sporu pod oznakom A. br. 1519/11 podneo je samo Shaban Dulahu, a predmet spora je bilo poništenje odluke br. 02/262/2011 od 02.12.2011. godine, tužena strana je bio Nezavisni nadzorni odbor za civilne službenike, dok je u upravnom postupku pred NNOCSK-om bila žalba od 10.11.2011. godine, pod oznakom br. 2491/11, na osnovu koje je tražio izmenu i dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave UP-a”.
45. Podnosioci zahteva tvrde: “Dakle, jasno je da između predmeta koji je pokrenut po tužbi pod oznakom C. br. 1309/11 i predmeta po upravnom sporu A. br. 1519/11, nije isti predmet spora, nisu iste stranke, a ni činjenice u predmetu i identitet stranaka, pa u tom smislu odluke nižestepeni sudova o odbacivanju tužbe kao nedozvoljene zbog toga što je presuđena, predstavljaju proizvoljne odluke, suprotne dokazima i zakonu”.
46. Podnosioci zahteva navode da im je uskraćeno pravo na pristup sudu. Podnosioci zahteva naglašavaju: “U konkretnom slučaju odluka Vrhovnog suda Kosova pod oznakom ARJ-UZP. br. 109/2022 od 20.10.2022. godine, doneta je po zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke u pogledu dozvoljenosti tužbe tužilaca, a takođe odluke nižestepeni sudova su odluke koje je doneo nenadležni sud, a pored toga su lišile tužioce prava na pravno sredstvo, pristup sudu i pravično i fer suđenje”.
47. Podnosioci zahteva tvrde da na osnovu člana 13. ZUS-a, upravna odeljenja redovnih sudova nisu imala nadležnost da sude u njihovom predmetu. Podnosioci zahteva navode: “Upravno odeljenje suda ima nadležnost da ocenjuje “samo” konačne akte upravnih organa, a u konkretnom slučaju, tužiocima su tražili naknadu dodatnih zarada od Univerziteta u Prištini kao poslodavca”.
48. Podnosioci zahteva tvrde da je u njihovom slučaju primenljiv zakon o radu a ne zakon o civilnoj službi. Podnosioci zahteva naglašavaju: “U konkretnom slučaju tužiocima nikada nisu bili civilni službenici, isti jesu ili su bili zaposleni na Univerzitetu u Prištini i za njih važi ugovor o radu a ne zakon o civilnim službenicima, stoji činjenica da isti imaju akt o imenovanju, ali imaju i ugovor o radu na koji se kao merodavno pravo primenjuje zakon o radu, to je zakon koji određuje prirodu pravnog odnosa, a u konkretnom slučaju, na osnovu svih okolnosti, isti nisu civilni službenici kao što je utvrđeno u članu 2. stav 1. podstav 1.1 Zakona o civilnoj službi i starijim zakonima”.

49. Podnosioci zahteva tvrde da je došlo do povrede prava na obrazloženu odluku, zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6 (1) EKLJP. Podnosioci zahteva naglašavaju da redovni sudovi imaju za obavezu da daju konkretne i jasne odgovore na argumente koje je iznela parnična stranka, a koji su odlučujući za ishod predmeta.
50. Podnosioci zahteva navode: “*Vrhovni sud Kosova je proizvoljnom ocenom činjenica i odlučivanjem koje je protivrečno činjenicama u predmetu, kao i odlučivanjem bez funkcionalne nadležnosti, povredio prava iz člana 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima. Shodno tome, u ovom slučaju je Ustavnom sudu dozvoljeno da razmotri da li je tumačenje zakona izvršeno na proizvoljan, pogrešan način i u suprotnosti sa Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima*”.
51. Podnosioci zahteva takođe navode i arbitrarnost od strane redovnih sudova, što je u suprotnosti sa procesnim garancijama iz člana 31. Ustava i člana 6 (1) EKLJP. U tom smislu, podnosioci zahteva naglašavaju: “*Arbitrarnost je tokom vođenja ovih postupaka očigledna. Na ovaj način su prekršena osnovna načela sprovođenja pravde i povređena osnovna prava i slobode podnosilaca, kojima je uskraćeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje*”.
52. Na kraju, podnosioci zahteva traže od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da je došlo do povrede članova 31. i 32. Ustava; (iii) da poništi presudu [ARJ. UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda od 20. oktobra 2022. godine; i (iv) da se predmet vrati Vrhovnom sudu na ponovno odlučivanje.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

“1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.

Član 53.

[Tumačenje odredbi ljudskih prava]

“Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava”.

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

“1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi

maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde”.

ZAKON O RADU BR. 03/L-212

Član 23. Rad duži od punog radnog rasporeda

“1. U vanrednim slučajevima, sa porastom volumena poslova i u drugim neophodnim slučajevima, na zahtev poslodavca, radnik treba da radi duže nego radni raspored (prekovremeni rad), najviše do osam (8) časova nedeljno.

2. Rad duži od punog radnog rasporeda, u skladu sa stavom 1 ovog člana, može da traje samo koliko je neophodno.

3. Posao koji prelazi određenu granicu prema stavu jedan (1) ovog člana može se učiniti i u emergentnim slučajevima za sprečavanje aksidenata ili velikih nepredviđenih sila.

4. Osim dodatnog obaveznog rada sa stava 1 ovog člana, zaposleni može uraditi dobrovoljne poslove u dogovoru sa poslodavcem, sa naknadom plate prema članu 56 ovog zakona.

5. Zabranjuje se rad van radnog vremena zaposlenih maloletnika ispod osamnaest (18) godina života.

6. Zaposleni koji radi sa skraćenim radnim vremenom, ne može raditi duže od punog radnog vremena.

7. Poslodavac je obavezan održavati tačne podatke za poslove van radnog vremena i predstavljati ih prema zahtevu Inspektorata rada.

8. Inspektor rada treba da zabrani rad posle radnog rasporeda, ako to štetno utiče na zdravlje i radnu sposobnost radnika.

9. Poslodavac je obavezan da objavljuje radni raspored na vidnom mestu”.

ZAKON O UPRAVNIM SPOROVIMA BR. 03/L-202

Član 34. Bez naslova

“1. Sud će rešenjem odbaciti tužbu, ako utvrdi:

1.1. da je tužba podnošena nakon isteka roka ili je prevremena;

1.2. da akt koji se tužbom osporava nije upravni akt;

1.3. da je očividno da se upravnim aktom, koji se tužbom osporava ne zadire u prava tužioca ili njegov neposredni interes zasnovan na zakonu;

1.4. da se protiv upravnog akta koji se tužbom osporava može se izjaviti žalba, ali da žalba nije uopšte podnesena ili nije blagovremeno izjavljena;

1.5. da je reč o stvari o kojoj se po izričitoj odredbi zakona ne može voditi upravni spor;

1.6 da već postoji pravosnažna sudska odluka donesena u upravnom sporu o istoj stvari.

2. Iz razloga predviđenih stavom 1. ovog člana, sud može odbaciti tužbu u svakoj fazi postupka”.

ZAKON BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Neni 166. Bez naslova

“166.1 Presuda koje se ne može pobiti putem žalbe postaje konačna onoliko koliko je njome odlučeno o tužbenom zahtevu ili protiv tužbe.

166.2 Sud se tokom celog postupka o stvari brine prema službenoj dužnosti da možda nije suđeno o tužbom iniciranom pitanju, i ako konstatuje da je postupak iniciran zahtevom o kome postoji konačna odluka tužba treba da se odbaci kao nedozvoljiva.

166.3 Ukoliko je presudom odlučeno o zahtevu kojom je tuženi podneo putem pobijanja sa ciljem nadoknade tužbenim zahtevom, onda odluka o postojanju ili ne postojanju takvog zahteva tuženog postaje konačna”.

Član 182. Bez naslova

“182.1 Osnovno kršenje odredbi parničnog postupka postoji ukoliko sud tokom postupka nije primenjivao ili je primenjivao na nepravilan način neku odredbu ovog zakona, a ova je imala ili mogla da ima uticaj na donošenje zakonite i pravedne presude.

182.2 Suštinsko kršenje odredbi parničnog postupka postoji uvek:

a) ukoliko se sud sastavljen ne po odredbama ili u donošenju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnoj raspravi;

b) ukoliko je odlučeno o zahtevu koji ne spada pod sudsku jurisdikciju;

c) ukoliko je u donošenju presude učestvovao sudija koji se prema zakonu treba izuzeti, odnosno sudskom odlukom je bio izuzet ili prilikom donošenja odluke je učestvovalo lice koji nema svojstvo sudije;

d) ukoliko je sud prema prigovoru stranke pogrešno odlučio da je stvarno nadležan;

e) ukoliko je odlučeno o zahtevu prema podignutoj tužbi nakon zakonom predviđenog roka;

f) ukoliko je sud odlučio o tužbenom zahtevu za koji je stvarne nadležnosti najviši sud iste vrste, sud druge vrste;

g) ukoliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona sud bazirao svoju odluku na nedozvoljivo raspoloženje stranki (član 3. stav 3.);

h) koliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona , sud doneo presudu zbog priznanja, neubeđenja, odsustva, odustajanja od tužbe ili bez vođenja glavne rasprave;

i) ukoliko nekoj od stranaka nezakonitim postupanjem a posebno ne davanjem mogućnosti za razmatranje stvari na sudu;

j) ukoliko je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona , sud odbio zahtev stranke , da u postupku koristi svoj jezik i pismo, i da prati postupak na svom jeziku, tako da se zbog toga žali;

k) ukoliko je u postupku kao tužilac ili tuženi učestvovalo lice koje ne može biti stranka u postupku, ili ukoliko stranku koja je pravno lice nije zastupalo ovlašćeno lice, ili ukoliko stranku bez parnične sposobnosti nije zastupao zakonski zastupnik, odnosno zastupnik sa punomoćjem stranke nije imao potrebno ovlašćenje za vođenje postupka, ili za vršenje neke radnje u postupku, ukoliko vođenje postupka odnosno vršenje posebnih radnji u postupku nije kasnije dozvoljeno;

l) ukoliko je odlučeno o zahtevu za koji se nastavlja postupak ili za koju je ranije doneta konačna presuda, ili od koje je tužilac odustao ili za koje je došlo do sudskog poravnanja;

m) ukoliko je u suprotnosti sa zakonom izuzeta publika na glavnoj raspravi;

n) ukoliko presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati a posebno ukoliko je dispozitiv presude nerazumljiv ili kontradiktoran, po sebi ili sa razlozima presude, ili ukoliko presuda nema uopšte razloga ili u njoj nisu uopšte navedeni razlozi odlučnih činjenica , ili su ti razlozi nejasni, ili kontradiktorni ili ukoliko o odlučnim činjenicama postoje protivurečnosti između onoga što se u razlogu presude navodi o sadržaju dokumenta ili zapisnika o podacima datim u postupku i samih tih dokumenata ili zapisnika;

o) ukoliko je presudom prevaziđen tužbeni zahtev”.

Član 194. Bez naslova

“Žalbeni sud ispituje prvostepenu presudu u onom delu u kome se pobija žalbom, i to u granicama uzroka navedenih u žalbi, pazeći prema službenoj dužnosti na primenu materijalnog prava kao i za kršenje odredbi parničnog postupka iz člana 182 stav 2 tačka b), g), j), k) i m) ovog zakona”.

Član 198. Bez naslova

“198.1 Ukoliko drugostepeni sud konstatuje da je na prvostepenom sudu odlučeno o zahtevu koji ne spada u sudsku nadležnost, ili za zahtev za koji postoji međuzavisnost sudova, opsežnim objašnjenjima na drugom suđenju, ili za koji postoji konačna presuda, ili zbog koga postoji sudsko poravnanje, onda on poništava prvostepenu presudu i odbacuje tužbu.

198.2 Ukoliko drugostepeni sud konstatuje da je na prvostepenom postupku delovalo kao tužitelj ili tuženi, lice koje ne može biti stranka u parnici ili ukoliko stranku koja je pravno lice, nije zastupalo ovlašćeno lice, ili ukoliko lice bez parnične sposobnosti nije zastupao zakonski zastupnik, ili ukoliko zakonski zastupnik ili onaj sa punomoćjem nije imao potrebna ovlašćenja za praćenje stvari na sudu, ili za obavljanje posebnih proceduralnih radnji, odnosno ukoliko određene izvršene radnje u postupku nije usvojila sama stranka, zavisno od prirode konkretnog kršenja zakona poništava prvostepenu presudu i vraća stvar nadležnom prvostepenom sudu ili poništava presudu i odbacuje tužbu.

198.3 Kada drugostepeni poništi presudu prvostepenog suda i stvar vrati istom sudu na ponovno suđenje ona može da naredi da se izvrši preispitivanje stvari od strane drugog sudije.

198.4 U delu za obrazloženje rešenja, kojom se poništava prvostepena presuda, treba navesti koje su odredbe parničnog postupka prekršene i u čemu se sastoji to kršenje”.

ZAKON BR. 06/L-054 O SUDOVIMA

Član 14.

Nadležnosti i odgovornosti predsednika i potpredsednika suda

“1. Predsednik osnovnog suda, kao i predsednik apelacionog suda, odgovoran je za dnevno upravljanje sudom u skladu sa pravilima i procedurama koje je utvrdio Savet. Predsednik suda organizuje i koordinira rad suda; nadgleda finansijske aktivnosti suda i preduzima mere predviđene pravilima, procedurama ili naredbama Saveta.

2. Predsednik osnovog suda ima sledeće odgovornosti:

2.1. ovlašćuje i pokreće procedure za zapošljavanje, disciplinovanje i razrešenje ne sudskog osoblja, u skladu sa pravilima koja se primenjuju na osoblje;

2.2. predsednik suda ima opšta administrativna ovlašćenja za upravljanje suda kao i obezbeđuje efikasno i efektivno administraciju pravosuđa od svih ogranaka, departmana i divizija suda;

2.3. predsednik suda u saradnji sa sudijama suda, vodi godišnji plan o upravljanju predmetima i određuje predmete za departmane i sudije, na takav način koji obezbeđuje efikasno rešavanje predmeta;

2.4. predsednik suda na godišnjoj osnovi dostavlja Savetu izveštaj o uspehu sprovođenja prethodnog godišnjeg plana o upravljanju predmetima;

2.5. predsednik Suda dostavlja Savetu tromesečni pismeni izveštaj, koji adresira rad suda, identifikuje sve probleme kojima se suočava sud, kao i predlaže konkretne mere za adresiranje identifikovanih problema;

2.6. predsednik suda, na osnovu pravila i uredba Saveta, će preduzeti sve potrebne mere, za obezbeđivanje efektivnog i efikasnog upravljanja suda i njenih izvora, kao i o sudu predmeta u okviru opravdanog vremena;

2.7. predsednik suda je odgovaran za obezbeđivanje da sud i procedure pred sudom budu otvorene i transparentne za javnost;

2.8. nakon razmatranja i prijema od strane Saveta, planovi i tromesečni i godišnji izveštaji o upravljanju predmetima će postati javni;

2.9. predsednik suda je odgovaran za osiguranje pristupa javnosti u sudovima, uključujući pristup osoba od zajednica koje nisu većinske na Kosovu;

2.10. predsednik suda saziva godišnji susret svih sudija za savetovanje o upravljanju pravosuđa u tom sudu; Za analiziranje organizacije rada suda; za razmatranje i predlaganja izmena u procedurama i praksi; Za egzaminaciju rada postignutog od strane suda; kao i za adresiranje bilo kojeg administrativnog problema kojim se suočava sud. Predsednik suda u roku od devedeset (90) dana dostavlja Savetu izveštaj o rezultatima godišnjeg susreta sa sudijama;

2.11. predsednik suda obavlja i druge poslove određene Zakonom i Poslovníkom Saveta. Predsednik o njegovom radu izveštava u Savetu;

2.12. predsednik suda može delegirati određene nadležnosti.

3. Predsednik suda u konsultaciju sa Sudskim savetom Kosova određuje potpredsednika Suda iz redova sudija odgovarajućeg suda. Mandat potpredsednika suda je isti sa mandatom odgovarajućeg predsednika.

4. Potpredsednik suda obavlja zadatke predsednika suda u njegovom odsustvu ili kada predsedniku je onemogućen obavljanje njegovog zadatka. Potpredsednik obavlja i druge poslove koje pismeno mu se delegiraju od predsednika suda”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

53. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, utvrđene Ustavom, predviđene Zakonom i dalje precizirane Poslovníkom.

54. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

55. Nakon toga, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Zakonom. S tim u vezi, Sud se najpre poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, kojima je predviđeno:

Član 47. (Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48. (Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49. (Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

56. Prilikom ocene ispunjenosti gore navedenih uslova prihvatljivosti, Sud primećuje da su podnosioci zahteva precizirali da osporavaju akt javnog organa, odnosno presudu [ARJ-UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda od 20. oktobra 2022. godine, nakon što su iscrpeli sva zakonom utvrđena pravna sredstva. Podnosioci zahteva su takođe razjasnili prava i slobode za koje tvrde da su im povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneli su svoj zahtev u skladu sa rokom koji je određen u članu 49. Zakona.
57. Pored toga, Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili kriterijume prihvatljivosti predviđene u pravilu 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika. Pravilo 34 (2) Poslovnika utvrđuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmatra zahtev, uključujući kriterijum da zahtev nije očigledno neosnovan. Pravilom 34 (2) je precizirano:
- “Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.*
58. Na kraju i nakon razmatranja ustavne žalbe podnosioca zahteva, Sud ocenjuje da se zahtev ne može smatrati očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama, kako je predviđeno stavom (2) pravila 34. Poslovnika i da se kao rezultat toga, zahtev smatra prihvatljivim za meritorno razmatranje (vidi, takođe, predmet ESLJP-a *Alimuçaj protiv Albanije*, br. 20134/05, presuda od 9. jula 2012. godine, stav 144, kao i slučajeve Suda [KI75/21](#), podnosilac “*Abrazen LLC*”, “*Energy Development Group Kosova LLC*”, “*Alsi & Co. Kosovë LLC*” i “*Building Construction LLC*”, presuda od 19. januara 2022. godine, stav 64; [KI27/20](#), podnosilac *Pokret VETËVENDOSJE!*, presuda od 22. jula 2020. godine, stav 43).
59. Shodno tome, Sud proglašava zahtev prihvatljivim.

Meritum zahteva

60. Sud podseća da podnosioci zahteva tvrde da su im povređena osnovna prava, zagarantovana članovima 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 32. [Pravo na pravno sredstvo] Ustava u vezi sa članom 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
61. Sud primećuje da se suština ovog slučaja odnosi na žalbu koju je podnosilac zahteva Shaban Dulahu podneo NNOK-u u vezi sa izmenom i dopunom Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave Univerziteta u Prištini, modela sistematizacije za fakultete, kao i Pravilnika o ličnim dohocima na Univerzitetu u Prištini. NNOK je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva. Osnovni sud je takođe odbio i tužbu podnosioca zahteva Shabana Dulahua, podnetu protiv odluke NNOK-a. Apelacioni sud je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva Shabana Dulahua, te potvrdio presudu Osnovnog suda. U međuvremenu, podnosioci zahteva Shaban Dulahu, Suzana Gusija, Mustafë Zhinipotoku i Tasim Vehapi, podneli su tužbu protiv UP-a na ime naknade zarada za dopunski prekovremeni rad i rad u komisijama, počev od 2006. godine pa do 01.10.2012. godine. Osnovni sud u Prištini-Opšte odeljenje je usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva i obavezao tuženu stranu UP “Hasan Prishtina” da isplati podnosiocima zahteva naknadu zarada za prekovremeni rad i rad u komisijama, počev od 2006. godine pa do 01.10.2012. godine. Tužena strana UP je izjavio Apelacionom sudu žalbu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da se ožalbena presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje. Apelacioni sud je ukinuo presudu Osnovnog suda i vratio predmet prvostepenom sudu na ponovno suđenje. Osnovni sud-Opšte odeljenje-Građanski odsek je odlučio: **(i)** Osnovni sud-Građanski odsek OGLAŠAVA SE stvarno nenadležnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari; **(ii)** po

pravosnažnosti ovog rešenja predmet će se dostaviti Odeljenju za upravne sporove Osnovnog suda u Prištini. Podnosioci zahteva su izjavili žalbu Apelacionom sudu. Apelacioni sud je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, te potvrdio rešenje Osnovnog suda-Opšteg odeljenja. Osnovni sud-Odeljenje za upravne sporove je odlučio da odbaci, kao nedozvoljenu, tužbu podnosioca zahteva. Podnosioci zahteva su izjavili žalbu Apelacionom sudu zbog povreda odredaba Zakona o upravnim sporovima, sa predlogom da se žalba usvoji, a da se ožalbena odluka preinači tako što će se tužbeni zahtev usvojiti u celosti ili da se predmet vrati na ponovno odlučivanje. Apelacioni sud je odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i potvrdio rešenje Osnovnog suda-Odeljenje za upravne sporove. Apelacioni sud je ocenio da je Osnovni sud-Odeljenje za upravne sporove s pravom odbacio tužbu podnosioca zahteva u ovoj upravno-pravnoj stvari zbog toga što je ova pravna stvar presuđena pravosnažnom presudom. Podnosioci zahteva su podneli zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke protiv rešenja Apelacionog suda zbog povreda ZUS-a, sa predlogom da Vrhovni sud usvoji zahtev, a da pobijano rešenje Apelacionog suda poništi i da se tužbeni zahtev podnosioca zahteva usvoji. Vrhovni sud je odbio, kao neosnovan, zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnet protiv rešenja Apelacionog suda.

62. Sud podseća da podnosioci zahteva u suštini tvrde da su redovni sudovi povredili njihova osnovna prava zagarantovana članovima 31. i 32. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP. Podnosioci zahteva navode da su redovni sudovi pogrešno primenili materijalno i procesno pravo kada njihov zahtev za dodatnu naknadu za prekovremeni rad i rad u komisijama tretirali kao presuđenu stvar, *res judicata*, zbog toga što je jedan od njih (Shaban Dulahu) u upravnom postupku, tražio izmenu i dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave UP-a. Podnosioci zahteva naglašavaju da se njihov zahtev za dodatnu naknadu za prekovremeni rad i rad u komisijama razlikuje od upravnog postupka koji je pokrenuo podnosilac Shaban Dulahu. Podnosioci zahteva naglašavaju da postoje razlike u pogledu predmeta spora, da stranke i njihov identitet nisu isti i da činjenice u predmetu takođe nisu iste. Shodno tome, podnosioci zahteva navode da je time što je njihov predmet tretiran kao *res judicata* povređeno pravo na pristup sudu i na obrazloženu odluku, kao i pravo na delotvorna pravna sredstva, a koja prava su zagarantovana članovima 31. i 32. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP.
63. Sud ocenjuje da će s obzirom na prirodu ovog slučaja, navodi podnosioca zahteva biti razmotreni u kontekstu prava na pristup sudu.
64. Sud se poziva na član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, kojim je utvrđeno:
- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*
- 2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda”.*
65. Sud se, takođe, poziva i na član 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, kojim je propisano:
- “Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona”.*

66. Sud naglašava da je pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP i da je njegova primena protumačena od strane Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP). Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava ima ustavnu obavezu da tumači osnovna prava i slobode u skladu sa sudskom praksom ESLJP-a.
67. Shodno tome, u pogledu tumačenja navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, Sud će se pozvati na opšta načela iz konsolidovane sudske prakse ESLJP-a.

(i) Opšta načela iz sudske prakse ESLJP-a u pogledu prava na pristup sudu

68. Kada je u pitanju pravo na “pristup sudu”, kao pravo koje je zagantovano stavom 1. člana 31. Ustava u vezi sa stavom 1. člana 6. EKLJP, Sud na početku ističe da on već ima određenu sudsku praksu koja je izgrađena na osnovu načela ustanovljenih sudskom praksom ESLJP-a (uključujući, ali ne ograničavajući se na predmete *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 4451/70, presuda od 21. februara 1975. godine; *Běleš i drugi protiv Češke Republike*, br. 47273/99, presuda od 12. novembra 2002. godine; *Miragall Escolano i drugi protiv Španije*, br. 38366/97 i devet drugih, presuda od 25. januara 2000. godine; i *Naït-Liman protiv Švajcarske*, br. 51537/07, presuda od 15. marta 2018. godine). Sledstveno navedenom, slučajevi Suda kojima je Sud afirmisao načela koja je ustanovio ESLJP i primenio ista i na predmete koji se razmatraju pred njim, uključuju, ali nisu ograničeni na slučajeve KI62/17, podnositeljka zahteva *Emine Simnica* [presuda od 29. maja 2018. godine]; KI224/19, podnosilac *Islam Krasniqi* [presuda od 10. decembra 2020. godine]; KI20/21, podnositeljka *Violeta Todorović* [presuda od 13. aprila 2021. godine]; KI54/21, podnosilac *Kamber Hoxha* [presuda od 4. novembra 2021. godine], KI55/21, podnosilac *Muhamet Ademi* [presuda od 10. marta 2021. godine].
69. Sud, u ovom kontekstu, naglašava da pravo na sud, kao sastavni deo prava na pravično i nepristrasno suđenje, zagantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, utvrđuje da parničari moraju imati delotvorno pravno sredstvo koje im omogućava zaštitu njihovih građanskih prava (vidi slučajeve Suda K224/19, podnosilac *Islam Krasniqi*, citiran iznad, stav 35; i KI20/21, podnosilac *Violeta Todorović*, citiran iznad, stav 41; kao i predmete ESLJP-a *Běleš i drugi protiv Češke Republike*, citiran iznad, stav 49; i *Naït-Liman protiv Švajcarske*, citiran iznad, stav 112).
70. Prema tome, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, svako ima pravo da iznese pred nadležni sud “tužbu” koja se odnosi na njegova “građanska prava i obaveze”. Član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP utelovljuje “pravo na sud”, odnosno “pravo na pristup sudu”, a koje podrazumeva pravo na pokretanje postupka pred sudovima u građanskim stvarima (vidi predmet ESLJP-a *Golder protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, citiran iznad, stav 36). Iz tog razloga se svako ko smatra da je došlo do nezakonitog mešanja u ostvarivanje njegovih/njenih prava i tvrdi da mu je ograničena mogućnost da ospori takvu tvrdnju pred sudom, može pozvati na član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, pozivajući se na odgovarajuće pravo na pristup sudu.
71. Konkretnije, prema sudskoj praksi ESLJP-a, prvo mora postojati “građansko pravo” i drugo, da postoji “spor” o zakonitosti mešanja, koje utiče na samo postojanje ili opseg zaštićenog “građanskog prava”. Definicija ova dva koncepta mora biti suštinska i neformalna (vidi, između ostalog, predmete ESLJP-a *Le Compte, Van Leuven i De Meyere protiv Belgije*, br. 6878/75; 7238/75, presuda od 23. juna 1981. godine, stav 45; *Moreira de Azevedo protiv Portugala*, br. 11296/84, presuda od 23. oktobra 1990. godine, stav 66; *Gorou protiv Grčke* (br.2), br. 12686/03, presuda od 20. marta 2009. godine, stav 29; i *Boulois protiv Luksemburga*, br. 37575/04, presuda od 3. aprila 2012.

godine, stav 92). "Spor", međutim, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mora biti (i) "stvaran i ozbiljan" po svojoj prirodi (vidi, u ovom kontekstu, predmete ESLJP-a [Sporrong i Lönnroth protiv Švedske](#), br. 7151/75; 7152/75, presuda od 23. septembra 1982. godine, stav 81; i [Cipolletta protiv Italije](#), br. 38259/09, presuda od 11. januara 2018. godine, stav 31); i, (ii) ishodi postupka pred redovnim sudovima moraju biti "odlučujući" za građansko pravo o kome je reč (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a [Ulyanov protiv Ukrajine](#), br. 16472/04, rešenje od 5. oktobra 2010. godine). Prema sudskoj praksi ESLJP-a, "labava povezanost" ili "nejasne posledice" između građanskog prava o kome je reč i ishoda ovih postupaka nisu dovoljni da bi bili u opsegu člana 6. EKLJP (vidi, u ovom kontekstu, predmete ESLJP-a [Lovrić protiv Hrvatske](#), br. 38458/15, presuda od 4. aprila 2017. godine, stav 51 i [Lupeni Greek Catholic Parish i drugi protiv Rumunije](#), citiran iznad, stav 71 i tu navedene reference).

72. U takvim slučajevima, kada je utvrđeno da postoje "građansko pravo" i "spor", član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, garantuje pojedincu pravo da o "tom pitanju odluči sud" (vidi predmet ESLJP-a [Z. i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#), br. 29392/95, presuda od 10. maja 2001. godine, stav 92). Odbijanje suda da ispita navode stranaka koji se tiču usklađenosti određenog postupka sa osnovnim procesnim garancijama pravičnog i nepristrasnog suđenja ograničava pristup tih stranaka sudu (vidi predmet ESLJP-a [Al Dulimi i Montana Management Inc protiv Švajcarske](#), br. 5809/08, presuda od 21. juna 2016. godine, stav 131).
73. *Sud je, na osnovu svoje sudske prakse i sudske prakse ESLJP-a, u principu, naglasio da pravo na pristup sudu mora da bude "praktično i delotvorno" a ne "teorijsko ili iluzorno" (vidi, između ostalog, slučajeve Suda [KI20/21](#), podnosilac Violeta Todorović, citiran iznad, stav 43 i [KI224/19](#), podnosilac Islam Krasniqi, citiran iznad, stav 39 i predmet ESLJP-a [Lupeni Grkokatolička parohija protiv Rumunije \[VV\]](#), br. 76943/11, presuda od 29. novembra 2016. godine, stav 84).* Prema sudskoj praksi ESLJP-a, koja je afirmisana i sudskom praksom samog Suda, ovo pravo nije apsolutno, već može podlegati ograničenjima koja ne smeju smanjiti pristup sudu na takav način ili u takvoj meri da se narušava sama suština tog prava. Takva ograničenja neće biti opravdana ako se njima ne teži legitimnom cilju ili ako ne postoji razuman odnos srazmernosti između sredstava koja su primenjena i cilja koji se nastoji ostvariti (vidi slučaj Suda [KI96/22](#), podnosioci [Naser Husaj i Ulis Husaj](#), citiran iznad, stav 51; [KI20/21](#), podnositeljka [Violeta Todorović](#), citiran iznad, stav 45; i [KI54/21](#), podnosilac [Kamber Hoxha](#), citiran iznad, stav 63-64; vidi takođe predmete ESLJP-a: [Sotiris i Nikos Koutras ATTEE protiv Grčke](#), br. 39442/98, presuda od 16. novembra 2000. godine, stav 15; [Běleš i drugi protiv Češke Republike](#), br. 47273/99, presuda od 12. novembra 2002. godine, stav 61; i [Lupeni Grkokatolička parohija protiv Rumunije](#), citiran iznad, stav 89).
74. Sud, kao preliminarno pitanje, ponavlja da se postupci ocenjuju u celini, odnosno da li su isti bili pravični ili ne, ocenjuje se uzimajući u obzir njihovo sprovođenje u celini (vidi predmete ESLJP-a [Ankerl protiv Švajcarske](#), br. 17748/91, presuda od 23. oktobra 1996. godine, stav 38; i [Centro Europa 7 S.r.l. i Di Stefano protiv Italije](#), br. 38433/09, presuda od 7. juna 2012. godine, stav 197). Shodno tome, svaki nedostatak u smislu pravičnosti postupka može, pod određenim okolnostima, biti ispravljen u kasnijoj fazi, ili na istom nivou (vidi predmet ESLJP-a [Helle protiv Finske](#), br. 157/1996/776/977, presuda od 19. decembra 1997. godine, stav 54), ili pred višim sudom (vidi predmet ESLJP-a [Schuler Zraggen protiv Švajcarske](#), br. 14518/89, presuda od 24. juna 1993. godine, stav 52).

(i) Primena opštih načela na okolnosti konkretnog slučaja

75. Sud ponovo naglašava da nije njegov zadatak da zamenjuje redovne sudove koji su u boljoj poziciji da procene dokaze koji su im na raspolaganju, utvrde činjenice i tumače domaće pravo (vidi, na primer, predmet ESLJP-a [Khamidov protiv Rusije](#), br. 72118/01, presuda od 15. novembra 2007. godine, stav 170). Sud naglašava da je on, kada je u pitanju utvrđivanje činjenica i tumačenje zakona, "osetljiv" na supsidijarnu prirodu svoje uloge i mora biti oprezan i u preuzimanju uloge prvostepenog suda, osim kada okolnosti konkretnog slučaja ne učine to neizbežnim (vidi, na primer, predmet ESLJP-a [Bărbulescu protiv Rumunije](#), br. 61496/08, presuda iz 2017. godine, stav 129).
76. Potreba da Sud preuzme ovu ulogu u konkretnom slučaju pojačana je takođe i principom da se član 31. Ustava i član 6 (1) EKLJP, kao i Ustav i EKLJP u celini, moraju tumačiti na način da garantuju prava koja su praktična i delotvorna, a ne teorijska ili iluzorna (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a [Vistiņš i Perepjolkins protiv Letonije](#), br. 71243/01, presuda od 25. oktobra 2012. godine, stav 114).
77. Sud naglašava da je u svojoj sudskoj praksi u više navrata utvrdio da su činjenična pitanja i pitanja tumačenja i primene zakona u domenu redovnih sudova i drugih javnih organa, u smislu člana 113.7 Ustava i da su, kao takva, pitanja zakonitosti, osim i onoj meri u kojoj takva pitanja dovode do povreda osnovnih ljudskih prava i sloboda ili stvaraju neustavno stanje (vidi, između ostalog, slučaj Suda [KI33/16](#), podnositeljka *Minire Zeka*, presuda od 6. jula, stav 91). Bez obzira na širinu polja slobodne procene redovnih sudova, konačna odluka o poštovanju kriterijuma Ustava i EKLJP počiva na Ustavnom sudu (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a [Konstantin Markin protiv Rusije](#), br. 30078/06, presuda od 22. marta 2012. godine, stav 126).
78. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, Sud primećuje da su podnosioci zahteva u svom zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke pred Vrhovnim sudom – u suštini i izričito – istakli da se njihova tužba odnosi na naknadu za prekovremeni rad. S druge strane, zahtev podnosioca zahteva Shabana Dulahua se odnosio na izmenu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave UP-a i Pravilnika o ličnim dohocima na UP-u. Podnosioci zahteva naglašavaju da se radi o dva različita pitanja i da su redovni sudovi, uključujući i Vrhovni sud, povredili njihovo pravo na pristup sudu, pravo na obrazloženu odluku, kao i pravo na delotvorna pravna sredstva, koja prava su zagwarantovana članovima 31. i 32. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP.
79. Uzimajući u obzir prirodu i sadržaj ovog predmeta, Sud ocenjuje da se navodi koje su izneli podnosioci zahteva mogu najbolje razmotriti u kontekstu prava na pristup sudu, zagwarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP.
80. Sud ponovo ukazuje na obrazloženje Vrhovnog suda: "*Iz spisa predmeta proizilazi da je osporenim rešenjem Apelacionog suda u Prištini AA. UZH. 976/2021 od 26.07.2022. godine, odbijena kao neosnovana žalba tužilaca Shahan Dulahu, Suzana Gusija, Teuta Zhinipotoku i Tasim Vehapi, podneta na rešenje Osnovnog suda u Prištini-Departmana za administrativna pitanja A.U. br. 1015/2021 od 06.07.2021. godine, kojim je odbačena kao nedozvoljena tužba tužilaca protiv tuženika NNOCSK za poništenje odluke br. 2/262/2021 od 02.12.2021. godine jer je ovo pravno pitanje presuđeno pravosnažnom presudom. Odlučujući po zahtevu za vanredno preispitivanje, Vrhovni sud je nakon ispitivanja osporenog rešenja i nakon razmatranja navoda iz zahteva tužilaca našao da je drugostepeni sud pravilno postupio kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio prvostepeno rešenje. Pravni stav Apelacionog suda je u potpunosti prihvatio i ovaj Sud, s obzirom da osporeno rešenje nije zahvaćeno povredama na koje se tužioci pozivaju u svom zahtevu. Pravni stav Apelacionog suda u celosti prihvata i ovaj sud, iz razloga što osporeno rešenje nije zahvaćeno povredama koje se navode u zahtevu. Odredbom člana 166. stav 2, utvrđeno je da sud tokom celog postupka, po službenoj dužnosti pazi da možda nije suđeno o pitanju koje je pokrenuto*

tužbom i ako konstatuje da je postupak pokrenut zahtevom o kome postoji konačna odluka, tužba treba da se odbaci kao nedozvoljena. Shodno tome, u konkretnoj situaciji, ovaj sud utvrđuje da ova stvar predstavlja stvar koja je presuđena (*res iudicata*) od strane Osnovnog suda u Prištini i to presudom A. U. br. 1519/11 od 14.08.2013. godine, kada je odbijen tužbeni zahtev tužilaca, ali i presudom Apelacionog suda br. AA. UZH. 314/2013 od 10.01.2014. godine. Ovaj sud stoga ocenjuje da je drugostepeni sud pravilno postupio kada je odbio kao neosnovanu žalbu tužilaca i potvrdio prvostepeno rešenje. Polazeći od iznetog, Vrhovni sud Kosova smatra da su navodi tužilaca neosnovani i da nisu od uticaja na drugačije utvrđivanje činjeničnog stanja od onog koje je utvrdio drugostepeni sud. Osporena odluka drugostepenog suda je jasna i razumljiva. Pored toga, i materijalno pravo je pravilno primenjeno i nije povređen zakon na štetu tužilaca”.

81. Na osnovu napred navedenog, i u meri u kojoj je to relevantno za okolnosti konkretnog slučaja, Sud ističe da je pravo na pristup sudu, u principu, zagarantovano u pogledu “stvarnih i ozbiljnih sporova” koji se odnose na “građansko pravo”. U tom kontekstu, Sud ocenjuje da se u cilju utvrđivanja primenljivosti člana 31. Ustava u vezi sa članom 6.1 EKLJP, mora imati na umu da se radi o dva suštinska pitanja, od kojih se prvo odnosi na “građansko pravo”, a drugo na postojanje “stvarnog i ozbiljnog spora” (vidi slučaj Suda [KI143/21](#), podnosilac *Avdyl Bajgora*, presuda od 25. novembra 2021. godine, stav 62).
82. Što se tiče prvog uslova, Sud podseća da predmet koji su podnosioci zahteva tražili tužbenim zahtevom pred redovnim sudovima predstavlja zahtev za naknadu zarada za prekovremeni rad i rad u komisijama, počev od 2006. godine pa do 01.10.2012. godine. Sud, uzimajući u obzir okolnosti slučaja, ocenjuje da zahtev za novčanu naknadu spada u opseg građanskih prava i obaveza (vidi slučaj Suda [KI143/21](#), podnosilac *Avdyl Bajgora*, citiran iznad, stav 63).
83. Što se pak tiče drugog uslova, Sud ocenjuje da se u konkretnom slučaju radi o “stvarnom i ozbiljnom sporu” između podnosioca zahteva, kao tužilaca i njihovog poslodavca UP-a, kao tužene strane, koja navodno ima zakonsku obavezu (novčanu obavezu) koju treba da izvrši prema podnosiocima zahteva (vidi slučaj Suda [KI143/21](#), podnosilac *Avdyl Bajgora*, citiran iznad, stav 64).
84. S obzirom na to da su oba gore navedena uslova ispunjena, Sud će u nastavku oceniti da li je Vrhovni sud, kada je odbio, kao neosnovan, zahtev za vanredno preispitivanje sudske odluke, uskratio podnosiocima zahteva pravo na “pristup sudu”, odnosno na meritorno rešavanje njihovog slučaja.
85. U okolnostima konkretnog slučaja, podnosioci zahteva su u postupku koji je sproveden pred Vrhovnim sudom, osporili i tražili poništenje rešenja [AA. br. 976/2021] Apelacionog suda od 26. jula 2022. godine i rešenja [A. br. 1015/20] Osnovnog suda od 6. jula 2021. godine. Predmet tužbenog zahteva ovih odluka bila je obaveza UP-a da podnosiocima zahteva isplati naknadu za prekovremeni rad.
86. Sud, takođe, primećuje da je Vrhovni sud utvrdio da se rešenjem [A. U. br. 1519/11] Osnovnog suda od 14. avgusta 2013. godine i rešenjem [A.A. br. 314/2013] Apelacionog suda od 10. januara 2014. godine, potvrđuje odluka [02/262/2011] NNOK-a od 2. decembra 2011. godine. Predmet tužbenog zahteva ovih odluka bio je zahtev podnosioca zahteva Shabana Dulahua-bez ostalih podnosilaca-za izmenu i dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave Univerziteta i Pravilnika o ličnim dohocima na UP-u.

87. Sud, takođe, primećuje da podnosioci zahteva, ni izričito niti suštinski, nisu osporili rešenje [A. U. br. 1519/11] Osnovnog suda od 14. avgusta 2013. godine i rešenje [A.A. br. 314/2013] Apelacionog suda od 10. januara 2014. godine, kojima je potvrđena odluka [02/262/2011] NNOK-a od 2. decembra 2011. godine, zbog toga što se taj postupak **(i)** odnosi na ličnu tužbu podnosioca zahteva, Shabana Dulahua, kao jedinog tužioca; i **(ii)** predmet tužbenog zahteva je bila izmena i dopuna Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave Univerziteta i Pravilnika o ličnim dohocima na UP-u, dok su **(iii)** svi podnosioci zahteva u zahtevu za vanredno preispitivanje sudske odluke pred Vrhovnim sudom-suštinski i izričito-naglasili da se njihova tužba odnosi na obavezu UP-a da isplati podnosiocima zahteva naknadu za prekovremeni rad.
88. U tom smislu, Sud primećuje da je Osnovni sud-Opšte odeljenje, presudom [1309/11] od 30. aprila 2014. godine, usvojio tužbeni zahtev podnosilaca zahteva i obavezao tuženu stranu UP "Hasan Prishtina" u Prištini da podnosiocima zahteva isplati naknadu za prekovremeni rad. Međutim, kasnije je nakon žalbe tuženika UP, Apelacioni sud rešenjem [CA. br. 2736/2014] od 31. oktobra 2016. godine, vratio predmet na ponovno suđenje zbog pogrešne primene odredaba postupka i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Apelacioni sud nije istakao pitanje stvarne nadležnosti, da li stvar treba da presudi Opšte odeljenje Osnovnog suda. U postupcima koji su naknadno sprovedeni, Osnovni sud-Opšte odeljenje se rešenjem [C. br. 2611/16] od 23. februara 2018. godine, oglasio stvarno nenadležnim i odlučio da se predmet ustupi Upravnom odeljenju Osnovnog suda. Ova odluka je potvrđena rešenjem [Ac. br. 2447/18] Apelacionog suda od 30. aprila 2020. godine.
89. Sud primećuje da u upravnom postupku koji je sproveden u nadležnim upravnim odeljenjima Osnovnog suda (rešenje A. br. 1015/20 od 06.07.2021. godine), Apelacionog suda (rešenje AA. br. 976/2022 od 26.07.2022. godine) i Vrhovnog suda (presuda ARJ. UZVP. br. 109/2022 od 20.10.2022. godine): **(i)** nije razmotren izričit tužbeni zahtev podnosilaca zahteva za naknadu od strane UP-a za prekovremeni rad; već su **(ii)** umesto njega razmotrili tužbeni zahtev podnosioca zahteva Shabana Dulahua u vezi sa izmenom i dopunom Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave Univerziteta i Pravilnika o ličnim dohocima u UP-u, koji su smatrali presuđenom stvari, *res judicata*, na osnovu **a)** odluke [02/262/2011] NNOK-a od 2. decembra 2011. godine; **b)** rešenja [A.U. br. 1519/11] Osnovnog suda od 14. avgusta 2013. godine; i, **c)** rešenja [A.A. br. 314/2013] Apelacionog suda od 10. januara 2014. godine, kojima se potvrđuje odluka [02/262/2011] NNOK-a od 2. decembra 2011. godine.
90. Sud ocenjuje da je tužbeni zahtev podnosioca zahteva Shabana Dulahua za izmenu i dopunu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji centralne uprave Univerziteta i Pravilnika o ličnim dohocima na UP-u različit i ima različitu materiju u poređenju sa tužbenim zahtevom podnosilaca zahteva za isplatu naknade od strane UP-a za prekovremeni rad. Ovu razliku su podnosioci zahteva jasno istakli u postupku pred redovnim sudovima, ali i u ustavnom postupku pred ovim Sudom, što je u potpunosti u skladu sa supsidijarnim karakterom individualnih ustavnih zahteva.
91. U tom kontekstu, Sud ocenjuje da nerazmatranje tužbenog zahteva podnosilaca zahteva za naknadu za prekovremeni rad od strane redovnih sudova, uključujući i Vrhovni sud, pokazuje pristup krajnjeg formalizma u tumačenju i primeni zakona, ali i odsustvo ocene stvarne situacije podnosilaca zahteva (vidi predmete ESLJP-a [Gorou protiv Grčke](#) (br. 2) br. 12686/03, presuda od 20. marta 2009. godine, stav 29; [Boulois protiv Luksemburga](#), br. 37575/04, presuda od 3. aprila 2012. godine, stav 92).
92. Sud ocenjuje da koncept prava na pristup sudu ne podrazumeva samo formalno podnošenje tužbi, žalbi i podnesaka u postupku pred redovnim sudovima, već i meritorno razmatranje sporova koji su stvarni i ozbiljni, kao što je slučaj podnosilaca

zahteva (vidi predmete ESLJP-a [Lupeni Greek Catholic Parish protiv Rumunije](#), citiran iznad, stav 86; i [Kutić protiv Hrvatske](#), citiran iznad, stavovi 25 i 32).

93. Sud ocenjuje da je pristup redovnih sudova, uključujući i Vrhovni sud, koji nisu ni razmotrili predmet tužbenog zahteva u pogledu naknade za prekovremeni rad, nespojiv sa pravom podnosioca zahteva na pristup sudu, jer im se onemogućava meritorno razmatranje njihovog slučaja uprkos činjenici da se radi o sporu koji je stvaran i ozbiljan. Pored toga, Sud naglašava da je ESLJP u svojoj konsolidovanoj praksi zauzeo stav da naročito strogo (prekomerni formalizam) tumačenje procesnih odredbi može lišiti podnosioca prava na pristup sudu (vidi predmete ESLJP-a [Perez De Rada Cavanilles protiv Španije](#), br. 116/1997/900/1112, presuda od 28. oktobra 1998. godine, stav 49; i [Běleš i drugi protiv Češke Republike](#), citiran iznad, stav 50).
94. U kontekstu ovog slučaja, Sud ponavlja da načelo supsidijarnosti nameće zajedničku odgovornost (*shared responsibility*) između ovog Suda i redovnih sudova, uključujući i Vrhovni sud, tako da ovi poslednje pomenuti moraju da tumače i primenjuju relevantne zakone na način koji daje punu snagu Ustavu i EKLJP. Prema tome, iako je prvenstveno na redovnim sudovima da tumače i primenjuju relevantne zakone, na kraju je na ovom Sudu da utvrdi da li način na koji se taj zakon tumači i primenjuje proizvodi posledice koje su u skladu sa načelima Ustava i EKLJP (vidi, *mutatis mutandis*, predmet ESLJP-a [Guðmundur Andri Ástráðsson protiv Islanda](#), br. 26374/18, presuda od 1. decembra 2020. godine, stav 250 i tu navedene reference).
95. Sud ocenjuje da nije njegova dužnost da sudi o tome da li je građansko ili upravno odeljenje stvarno nadležno za suđenje u predmetu podnosioca zahteva. Za Sud je od suštinske važnosti da podnosioci zahteva dobiju meritoran odgovor na njihov tužbeni zahtev za naknadu od strane UP-a za prekovremeni rad, ne prejudicirajući da li će o njihovom predmetu da odluči građansko ili upravno odeljenje. I ovo je u potpunoj saglasnosti sa već konsolidovanim načelom ESLJP-a da prava koja se garantuju EKLJP moraju biti delotvorna i praktična, a ne "teorijska ili iluzorna" (vidi predmete ESLJP-a [Airey protiv Irske](#), br. 6289/73, presuda od 9. oktobra 1979. godine, stav 24; [Perez protiv Francuske](#), br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, stav 80).
96. Sa svega napred navedenog, Sud utvrđuje da okolnosti konkretnog slučaja iznose na videlo povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP.
97. Što se tiče navoda podnosioca zahteva o povredi člana 32. Ustava, Sud ocenjuje da ovaj navod neće biti predmet ustavne ocene zbog toga što ne pokreće nijedno novo pitanje koje nije prethodno ispitano u kontekstu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 (1) EKLJP (vidi slučaj Suda br. [KI215/21](#), podnosilac *Arbër Shkreli i drugi*, rešenje o nepriznatljivosti od 15. februara 2022. godine, stav 93 i tu navedene reference).

Zaključak

98. Sud, na osnovu gore navedene ustavne ocene, utvrđuje da su osporenim presudom [ARJ-UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda od 20. oktobra 2022. godine, povređena ustavna prava podnosioca zahteva, zagarantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 113 (1) i (7) i 116 (1) Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 48 (1) (a) i 60 (5) Poslovnika, na sednici održanoj dana 11. septembra 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo u vezi sa članom 6 (1) (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI ništavom presudu [ARJ-UZVP. br. 109/2022] Vrhovnog suda od 20. oktobra 2022. godine;
- IV. DA VRATI predmet Vrhovnom sudu na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog Suda;
- V. DA NALOŽI Vrhovnom sudu da u skladu sa pravilom 60 (5) Poslovnika, do 11. marta 2024. godine, obavesti Sud o merama koje su preduzete radi izvršenja ove presude;
- VI. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i, u skladu sa članom 20.4 Zakona, objavi istu u Službenom listu;
- VII. Ova presuda stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani